

HET VAK

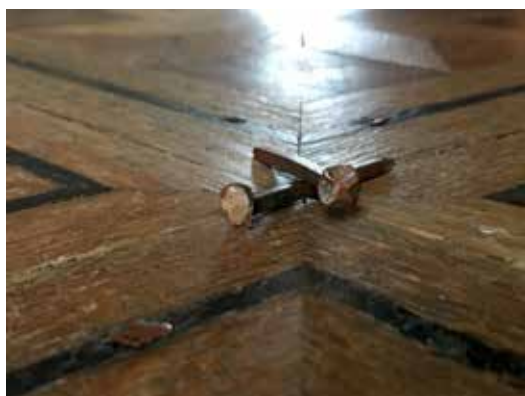
Prachtvloer: Frans eiken uit 1930

Werk aan de winkel voor Saar Berks. Ze werkte al eerder aan een vloer in het Rotterdamse pand (locatie Noordereiland) uit ongeveer 1900, onlangs was op dezelfde locatie een andere vloer aan de beurt om te worden gerestaureerd. “Het boeiende van restaureren is dat je altijd weer op onverwachte dingen stuit. Je kunt het werk nooit 100 procent plannen, het draait toch vaak weer op improviseren uit. En een vloer vertelt mij pas tijdens het werk wat er maximaal uit te halen is, dat vind ik prachtig, die dialoog met de vloer zelf.”

Saar is een liefhebber van historie. En van ambacht. Of het nu om het maken of restaureren van glas-in-loodramen gaat, meubelen of stucwerk: als er vakmanschap bij komt kijken, heb je haar aandacht. “Vanzelfsprekend leg ik ook ‘gewone’ vloeren, want dat werk heb ik nodig om het restauratiewerk te kunnen doen. Je zou kunnen zeggen dat ik het laatste met het eerste bekostig. Voor klanten is de keuze meestal: gaan we voor nieuw of voor restaureren? Doorgaans ontstaat deze afweging door het onvermogen om door de gebreken van een oude vloer heen te kunnen kijken. Als ik de meerwaarde zie in een oude vloer zal ik er alles aan doen de klant te overtuigen deze te behouden. Het gaat daarin om mijn vermogen een goed en helder beeld te kunnen schetsen van het te behalen eindresultaat. Een historische vloer met een eigen verhaal is een unicum. Daartegenover staat een voorspelbaar eindresultaat dat in alle interieurbladen voorkomt. Restaureren is zeer arbeidsintensief, je verdient er in geld niet snel zo veel aan als wat het zou moeten opleveren als je het naberekent. Met het plaatsen van een nieuwe vloer is het stappenplan heel helder en voorspelbaar. Voor mij geldt: dan maar wat water bij de wijn doen als je daarmee

een oude, mooie en historisch waardevolle vloer kunt redden. Ik pak mijn verlies, dat ik trouwens niet als werkelijk verlies beschouw maar juist als leergeld. Ik leer namelijk van elke restauratie, ook van deze, en die informatie komt misschien weer van pas bij volgende vloeren, bij doceren of documenteren.”

De bewuste vloer stamt volgens Saar uit circa 1910. Er zijn sindsdien vier restauraties uitgevoerd, waarvan de derde heel slecht. (Die van Saar is nummer vier.) “Waarschijnlijk is deze gedaan door een van de huiseigenaren, want er is inferieur materiaal gebruikt en het is vrij slordig gedaan. Deze restauratie heb ik ongedaan gemaakt, een deel van de tijd samen met René Caran die mij twee weken lang belangeloos geholpen heeft. Dat ongedaan maken van een slechte restauratie is overigens toegestaan volgens de Uitvoeringsrichtlijn Historisch Parket,” vertelt Saar. Er wordt met een zogenaamde restauratieladder gewerkt. “Omdat sommige vloerdelen niet meer aanwezig waren, heb ik bestaande delen moeten kopiëren en imiteren. Dat is de laatste fase van de ladder. Ik spaar hout van andere projecten en krijg ook oud hout van

collega's. In dit geval heb ik Frans eiken van een tafelblad uit 1930 gebruikt. Als lijm heb ik warme beenderlijm toegepast zoals in die tijd gebruikelijk was."

De vloer varieert in dikte van 22 tot 25 mm. Gebruikte houtsoorten zijn eiken, noten en ebben (biesjes). De vloer ligt op een houten ondervloer – niet verlijmd – en is vernageld met koperen nagelstjes. "Deze heb ik allemaal weer kunnen hergebruiken door ze er op een speciale manier uit te trekken; ze zijn daarbij niet verbogen."

Welke uitdagingen kwam ze tegen tijdens het werken aan de vloer? "Goh, dat zijn er zo veel geweest. Ik heb veel bijgeleerd van deze vloer en heb een aantal dingen voor het eerst gedaan, zoals werken met ebbenhout. Verder had ik, wat ik vrijwel nooit heb, moeite om een houtsoort te herkennen vanwege de verkleuring die in de loop der tijd was opgetreden. Het notenhout, want dat was het, was rood en bleef ook rood; hierdoor

twijfelde ik. Waarschijnlijk komt het door het vaak beitsen dat in het verleden is gebeurd. Mijn nieuwe stukjes notenhout moest ik gaan kleuren en ik heb echt van alles uitprobeerde, door allerlei proeven te doen. Ik ben begonnen met koffie en andere natuurlijke materialen en ben daar uiteindelijk ook bij gebleven. Samen met René heb ik gespard over dit vraagstuk: hoe kleur je een oude vloer bij? Je wilt graag dat de startkleur van nu in de loop der jaren meekleurt met het hout. Aangezien hout een natuurproduct is, hebben we besloten ook uitsluitend met natuurproducten te werken als het kleuring gaat."

"Als finishing touch hebben we 'schatten' in de vloer verstoppt, wat internationaal gebruikelijk is bij restauraties. Je geeft daarmee een tijdsaanduiding mee aan de restauratie, voor toekomstige restauratoren. We hebben een Tsjechisch bankbiljet én een eurobiljet verstoppt in de vloer met de tijd en datum van de restauratie erop."

